

## Setna rocznica urodzin profesora Zdzisława Wilhelmi

*„Nie wymagaj od innych więcej niż od siebie, a od siebie wymagaj dużo.”*

*„Twój sukces – to nie zaszczyty, pieniądze i rozgłos – lecz zmiany na lepsze, jakich dokonasz w zastanym świecie.”*

Zdzisław Wilhelmi



Dnia 20 września 2021 roku mija sto lat od daty urodzin prof. Zdzisława Wilhelmi, wieloletniego kierownika Zakładu Fizyki Jądra Atomowego Wydziału Fizyki UW. Profesor Wilhelmi odszedł od nas 27 grudnia 2013.

Urodził się w Łomży, gdzie w 1939 roku ukończył liceum im. Tadeusza Kościuszki. We wrześniu wyjechał do Lwowa by rozpocząć studia na Wydziale Elektrycznym Politechniki Lwowskiej. W czerwcu 1941 roku studia zostały przerwane i po powrocie do Łomży rozpoczął się okres bardzo intensywnej działalności w podziemiu. W 1943 roku został szefem wywiadu Obwodu Łomżyńskiego AK. Za działalność konspiracyjną otrzymał cały szereg odznaczeń.

W 1945 roku przeniósł się do Łodzi aby kontynuować studia na Wydziale Elektrycznym Politechniki Łódzkiej. Tu, już jako student, podjął pracę asystenta w kierowanej przez prof. Andrzeja Sołtana Katedrze Fizyki Technicznej. Po otrzymaniu dyplomu w 1948 roku przyjął propozycję prof. Sołtana i przeniósł się do Warszawy, rozpoczynając pracę jako starszy asystent w Katedrze Atomistyki UW. Równocześnie rozpoczął studia na Wydziale Fizyki, które ukończył w roku 1952 uzyskując stopień magistra filozofii w zakresie fizyki. I tak się zaczęła długoletnia działalność naukowa prof. Wilhelmi na naszym Wydziale. W 1955 roku był w zespole powołanym do utworzenia Instytutu Badań Jądrowych w Świerku, a w 1957 został kierownikiem jednego z zakładów - Zakładu Fizyki Jądrowej. Był jednym z twórców badań w dziedzinie fizyki jądrowej w Warszawie. Po przedwczesnej śmierci prof. Andrzeja Sołtana objął Katedrę Atomistyki UW.

Wydział przechodził liczne reorganizacje. Katedra Atomistyki została rozdzielona na dwie katedry. Kierownikiem Katedry, a potem Zakładu Fizyki Jądra Atomowego w latach 1960 do 1991 był prof. Wilhelmi. W tym okresie znacznie rozwinęła się nasza działalność naukowa i dydaktyczna. Pod kierunkiem prof. Zdzisława Wilhelmi powstało na Hożej wiele urzędów badawczych, które umożliwiły młodym fizykom jądrowym na prowadzenie badań na światowym poziomie. Profesor Wilhelmi wypromował około 50 doktorów (co najmniej połowa uzyskała tytuł naukowy profesora) i ponad 100 magistrów. Dzięki szybko rozwijającej się mimo niesprzyjających warunków zewnętrznych współpracy międzynarodowej mieliśmy możliwość wyjazdów do przodujących ośrodków zagranicznych. Profesor Wilhelmi był w tych sprawach niezwykle pomocny. Zakład Fizyki Jądra Atomowego stał się znaczącym na świecie ośrodkiem naukowym. Z inicjatywy profesora w 1968 roku zakład zorganizował I Mazurską Szkołę Fizyki Jądrowej, która jest kontynuowana do dnia dzisiejszego i stanowi miejsce spotkań najwybitniejszych fizyków jądrowych z całego świata.

Profesor Zdzisław Wilhelmi był członkiem wielu międzynarodowych organizacji naukowych. Przez 3 kadencje był prezesem Polskiego Towarzystwa Fizycznego oraz wieloletnim członkiem honorowym.

Wdzięczni uczniowie